

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

№ 94 від 08 лютого 2016 року

Про затвердження орієнтовних вимог до проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти у 2015/2016 навчальному році

Відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 30 грудня 2014 року № 1547 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2015 року за № 157/26602 НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Орієнтовні вимоги до проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти у 2015/2016 навчальному році, що додаються.
2. Управлінням (департаментом) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій довести цей наказ до відома керівників навчальних закладів.
3. Управлінню зв'язків з громадськістю та забезпечення діяльності Міністра (патронатній службі) (Загоруйко Ю. А.), департаменту загальної середньої та дошкільної освіти (Кононенко Ю. Г.), забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки. України.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Хобзея П.К.

Міністр Сергій Квіт

Орієнтовні вимоги**до проведення Державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти
у 2015/2016 навчальному році****Загальні положення**

Державна підсумкова атестація (ДПА) в 2015/2016 році проводиться відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2014 року № 1547(далі МОН України), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2015 року за № 157/26602, та наказів МОН України від 16.09.2015 № 940 "Про проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти у 2015/2016 навчальному році", від 08.10.2015 № 1050 "Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 16 вересня 2015 року № 940".

Державна підсумкова атестація проводиться у загальноосвітніх навчальних закладах: I ступеня - з 12 по 21 травня з трьох предметів: української мови, літературного читання та математики; II ступеня - з 1 по 8 червня з трьох предметів: української мови, математики та предмета за вибором навчального закладу; III ступеня - з трьох предметів обов'язково для всіх випускників: 5 травня у пунктах проведення зовнішнього незалежного оцінювання – з української мови у формі зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО); 11 травня у пунктах проведення зовнішнього незалежного оцінювання – з математики **або** 13 травня у пунктах проведення зовнішнього незалежного оцінювання з історії України у формі ЗНО; 20 травня у навчальному закладі – з іноземної мови за завданнями Міністерства освіти і науки України. При цьому результати зовнішнього незалежного оцінювання зараховуються як результат державної підсумкової атестації за курс повної загальної середньої освіти для всіх випускників старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів 2016 року.

ДПА у формі ЗНО буде проводитися як під час основної, так і під час додаткової сесій ЗНО, тобто якщо випускник (випускниця) через поважні причини не зміг (змогла) взяти участь у ЗНО з певного навчального предмета, результат якого зараховується як оцінка за ДПА, в основну сесію, то він (вона) має пройти ДПА під час додаткової сесії ЗНО. Відповідно, атестат він (вона) отримує пізніше.

У випадку, якщо учень (учениця) складатиме ЗНО і з математики, і з історії - до атестата вноситься оцінка за ДПА **з того предмета, який він (вона) указав (указала) при реєстрації** на ЗНО (при реєстрації для участі в ЗНО учень (учениця) може обрати лише один з цих двох навчальних предметів для зарахування результату ЗНО як оцінки за ДПА).

Випускникам, які братимуть участь в апробаційному ЗНО з іноземних мов, що відбудеться 16 квітня 2016 року, результати апробаційного ЗНО можуть зараховуватися (за їх бажанням), як результати ДПА з іноземної мови.

Український центр оцінювання якості освіти (далі - УЦОЯО) надсилає навчальним закладам результати ДПА, проведеної у формі ЗНО під час основної сесії, до 30 травня 2016 року, додаткової сесії - до 30 червня 2016 року. Про спосіб надання результатів ДПА, проведеної у формі ЗНО, УЦОЯО буде повідомлено додатково.

Відповідно до Порядку визначення результатів зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженого наказом МОН України від 16.03.2015 № 300, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31.03. 2015 № 359/26804, тестові бали переводяться в оцінки за шкалою 1-12 балів. При цьому звертаємо увагу на те, що внесення оцінок за ДПА до додатка до атестата здійснюватиметься з урахуванням наслідків розгляду апеляційного звернення випускника (відповідно такий випускник атестат отримує пізніше).

Бали за атестацію виставляються в класному журналі у колонку з написом ДПА "без зазначення дати після колонки з написом "Річна".

Результати атестації виставляються у додатки до свідоцтв про базову загальну середню освіту та до атестатів про повну загальну середню освіту у графі "державна підсумкова атестація" та враховуються при визначенні середнього балу атестата. Особам звільненим від проходження ДПА за станом здоров'я у додаток до атестата замість оцінки робиться запис "звільнений" ("звільнена").

Реєстрація осіб з числа випускників старшої школи, які проходять ДПА у формі ЗНО, триватиме до 4 березня 2016 року. Внести зміни до реєстраційних даних можна до 18 березня 2016 року. Реєстрація випускників здійснюється з використанням реєстраційної форми, розміщеної на сайті УЦОЯО. Кожен випускник може самостійно сформулювати комплект реєстраційних документів, який надсилається до РЦОЯО навчальним закладом.

При цьому звертаємо увагу на щорічні зміни, що відбудуться при реєстрації:

- у реєстраційній формі необхідно вказувати статус результату з української мови та літератури, математики, історії України;
- надсилання комплектів реєстраційних документів до РЦОЯО може здійснюватися частинами;
- у разі внесення випускником змін до реєстраційних даних надсилання комплекту реєстраційних даних має також здійснювати навчальний заклад.

Учням (вихованцям) вечірніх загальноосвітніх навчальних закладів, Міжнародної української школи, закладів при установах пенітенціарної системи надається право пройти атестацію з усіх предметів, визначених МОН України, за місцем навчання за завданнями укладеними навчальними закладами. Учням (вихованцям) вечірніх загальноосвітніх навчальних закладів, які зареєструвалися для проходження ЗНО, оцінка за ДПА з відповідного предмета виставляється за результатами ЗНО.

Особам, які з'явилися для проходження ДПА у формі ЗНО та роботу над тестом яких достроково припинено у зв'язку із допущеними ними порушеннями процедури проходження ЗНО, виставляється нуль тестових балів, що відповідає одному балу за ДПА. Відповідно до документа про освіту за ДПА з цього предмета виставляється **1 (один) бал**.

Особи, які не з'являються для проходження ДПА у формі ЗНО без поважних причин та особи, які зареєструвалися на екстернатну форму навчання після 4 березня 2016 року, але не зареєструвалися у встановлені терміни для участі в ЗНО, за винятком осіб, які проживають на тимчасово окупованій території (лист МОН від 14.09.2015 №1/9-436 "Щодо продовження здобуття загальної середньої освіти особами, які проживають на тимчасово окупованій території України"), матимуть можливість пройти ДПА в навчальному закладі у вересні поточного року за завданнями, укладеними навчальними закладами.

Учні (вихованці), які хворіли під час проведення атестації, та учні (вихованці), які не з'явилися для проходження атестації або не взяли участь під час і основної, і додаткової сесії ЗНО з певного навчального предмета, результат якого зараховується як оцінка за ДПА, через поважні причини, зобов'язані надати довідку, на підставі якої рішенням педагогічної ради загальноосвітнього навчального закладу та відповідним наказом його керівника їм надається право пройти атестацію в строки визначені навчальним закладом за завданнями, укладеними навчальними закладами.

Учні (вихованці), які тимчасово навчалися за кордоном і повернулися в Україну після проведення атестації, проходять атестацію в строки визначені навчальним закладом за завданнями, укладеними навчальними закладами.

В окремих випадках, згідно пункту 13 розділу II Положення про державну підсумкову атестацію, дозволяється проводити атестацію достроково за завданнями, укладеними навчальними закладами.

Учні (вихованці), які проживають на тимчасово окупованій території, проходять атестацію у Міжнародній українській школі або іншому навчальному закладі системи загальної середньої освіти України, що розташовані поза тимчасово окупованою територією або в навчальних закладах, що

перемістилися з такої території. Громадянам України, які проживають на тимчасово окупованій території, надається право пройти атестацію екстерном. При цьому атестацію мають можливість пройти особи, які зараховані на екстернатну форму навчання.

Випускникам загальноосвітніх навчальних закладів, які отримали міжнародний сертифікат (диплом) мовного іспиту у поточному навчальному році (Deutsches Sprachdiplom (DSD), Österreichisches Sprachdiplom Deutsch (ÖSD), Goethe-Zertifikat B1, Goethe-Zertifikat B2 - німецька мова; DELF/DALF французька мова; IELTS, TOEFL, Cambridge English Language Assessment, Pearson Test of English (PTE) - англійська мова; D.E.L.E. - іспанська мова) рівня B-1 - для загальноосвітніх навчальних закладів, B-2 - для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов, результати зазначених іспитів зараховуються як атестація. У додаток до атестата про повну загальну середню освіту виставляється атестаційна оцінка з цих предметів 12 балів.

У школах (класах), у яких вивчення предметів здійснюється мовами національних меншин чи іноземними мовами, атестація може складатися мовою вивчення предмета.

Детальна інформація про умови зарахування на екстернатну форму навчання та перелік загальноосвітніх навчальних закладів розміщено на офіційному сайті МОН України (mon.gov.ua).

Інформацію про порядок реєстрації та графік проведення ЗНО розміщено на офіційному сайті Українського центру оцінювання якості освіти (testportal.gov.ua).

Оформлення атестаційної роботи (зразок)

Атестаційна робота оформлюється письмово на аркушах зі штампом школи, дотримуючись вимог оформлення письмових робіт, до прикладу:

*Робота
на державну підсумкову атестацію
з української мови за курс початкової (основної) школи
учня (учениці) 4(9) класу
прізвище, ім'я, по батькові у формі родового відмінка)*

На другій сторінці на перших двох рядках записують вид роботи та назву тексту, до прикладу:

*Диктант
Тарас Шевченко*

У верхній лівій частині титульної сторінки подвійного аркуша ставиться штамп загальноосвітнього навчального закладу. На ньому зазначається дата, до прикладу: 05.06.2016 р. Підписування роботи починається на сьомому рядку титульної сторінки.

Оформлення відповідей на завдання атестаційної роботи здійснюється учнем (ученицею) на аркушах зі штампом навчального закладу або на спеціальному бланку відповідей, що розробляється навчальним закладом. У чистовому варіанті атестаційної письмової роботи виправлення (крім лексичних, орфографічних помилок) вважаються помилкою і не зараховуються як правильні відповіді.

9 клас

Державна підсумкова атестація випускників загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня проводиться у *письмовій формі* з навчальних предметів, згідно переліку затвердженому наказом МОН України від 16.09.2015 № 940 "Про проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти у 2015/2016 навчальному році".

Завдання для проведення атестації укладають учителі відповідного фаху, погоджує педагогічна рада та затверджує керівник навчального закладу.

Завдання для проведення атестації мають відповідати державним вимогам до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, визначеним навчальними програмами, затвердженими МОН України.

Фізика

Атестаційна робота укладається вчителем із завдань різних типів і рівнів складності з усіх розділів базового курсу фізики співвідносно навчальному часу, передбаченому на вивчення певної теми. Завдання добираються вчителем так, щоб вони надали можливість визначити рівень навчальних досягнень учнів щодо розуміння основних фізичних понять і законів, уміння аналізувати фізичні явища та процеси, сформованість навичок розв'язання задач. Для укладання атестаційних робіт учитель може використовувати збірники завдань для проведення державної підсумкової атестації з фізики, або інші збірники завдань з фізики, що мають відповідний гриф. Час, який відводиться на виконання атестаційної роботи, типи завдань та їх кількість в атестаційній роботі, кількість варіантів атестаційних робіт визначає вчитель.

До складу атестаційної роботи можуть бути включені завдання у тестовій формі на встановлення однієї правильної відповіді з 4-5 запропонованих; завдання на встановлення відповідності. Ці завдання спрямовані на визначення рівня засвоєння основних понять, уміння здійснювати нескладні розрахунки тобто на репродуктивне відображення навчального матеріалу.

Приклади завдань:

Яка фізична величина завжди є однаковою в колі для всіх провідників, з'єднаних паралельно?

- А сила струму;
- Б напруга;
- В опір;
- Г потужність.

Установіть відповідність між назвою джерела струму та його типом.

А електрофорна машина	1 світлове джерело струму
Б акумулятор	2 теплове джерело струму
В термопара	3 механічне джерело струму
Г сонячний елемент	4 хімічне джерело струму
	5 електромагнітне джерело струму

Яка кількість теплоти виділяється під час охолодження 1 кг алюмінію на 10 °С? Питома ємність алюмінію 920 Дж/(кг · °С).

- А 92 Дж;
- Б 9200 Дж;
- В 930 Дж;
- Г 910 Дж.

До складу атестаційної роботи обов'язково включаються завдання на застосування знань, що передбачають розгорнуту відповідь. Такі завдання потребують повної, логічної, розгорнутої відповіді з визначенням сутності запропонованих у завданні фізичних явищ, формулюванням фізичних законів, аналізом явищ і процесів, наведенням ілюстрацій у вигляді графіків, таблиць або схем та обґрунтування.

Приклад завдання:

- Поясніть, що відбувається з надувною гумовою кулькою якщо її винести взимку з теплого приміщення на вулицю.

Обов'язковою складовою атестаційної роботи є завдання з використанням графіків, рисунків, а також задачі: типові та комбіновані.

Під час оцінювання виконання задач звертають увагу на такі вимоги щодо оформлення розв'язку задачі, а саме:

- запис умови в скороченому вигляді;
- переведення одиниць фізичних величин в одиниці Міжнародної системи одиниць;
- логічна послідовність вибору фізичних формул і виведення кінцевої формули;
- хід розв'язання з усіма послідовними діями і необхідними поясненнями, графічними ілюстраціями;
- аналіз і перевірка вірогідності отриманого результату;
- запис повної відповіді, якщо потрібно знайти декілька величин або результатів.

Для класів з поглибленим вивченням фізики пропонується включити в атестаційну роботу більше завдань високого рівня складності. Критерієм складності для завдань у тестовій формі є кількість логічних кроків, які потрібно виконати для його розв'язання.

Під час проведення державної підсумкової атестації з фізики учням дозволяється користуватися калькуляторами. Оскільки під час атестації учні не можуть користуватися додатковою літературою потрібно всі дані, що необхідні для розв'язування завдання, наводити в тексті завдання.

-5 варіантів відповіді.

Наприклад:

Частина перша (завдання 1 - 10)

Математика

Для проведення державної підсумкової атестації готують декілька варіантів атестаційних робіт. Для учнів загальноосвітніх класів пропонується поділити роботу на 3 частини.

Перша частина - 10-12 завдань у тестовій формі з однією правильною відповіддю на кожне завдання. Для кожного тестового завдання рекомендується подати

Оберіть одну відповідь, яка, на вашу думку, є правильною:

1. Обчисліть значення виразу $25 + 5 \cdot (-7)$.

а) 210; б) -10; в) 10; г) -210.

2. Знайдіть 20% від числа 150.

а) 7,5; б) 35; в) 30; г) 50.

3. Подайте у вигляді многочлена вираз $(2x - 1)(2x + 1)$.

а) $(2x + 1)^2$; б) $4x^2 - 1$; в) $4x^2 + 4x + 1$; г) $4x^2 + 2x + 1$.

4. Сума коренів рівняння $2x^2 + 7x + 5 = 0$ дорівнює:

а) -2,5; б) -3,5; в) 3,5; г) 2,5.

5. Графік функції $y = 5x - 100$ перетинає вісь ординат у точці:

а) (20; 5); б) (0; -100); в) (0; 100); г) (20; 0).

6. Обчисліть: $\sqrt{(-4)^2} + \sqrt{0,16}$.
- а) -3,6; б) 4,4; в) -4,4; г) 4,04.
7. Скільки цілих розв'язків має нерівність $x^2 \leq 9$.
- а) 5; б) 6; в) 7; г) 8.
8. Діагональ квадрата дорівнює $\sqrt{2}$ см. Знайдіть його площу.
- а) 1 см^2 ; б) 2 см^2 ; в) $2\sqrt{2} \text{ см}^2$; г) $\sqrt{2} \text{ см}^2$.
9. Сума кутів трапеції, прилеглих до бічної сторони, дорівнює:
- а) 90° ; б) 120° ; в) 60° ; г) 180° .
10. Знайдіть координати точки О, відносно якої симетричні точки М (-2, 7) і N (4; -3).
- а) (1; 2); б) (-3; 5); в) (3; -2); г) (3; 2).

Виконуючи завдання першої частини, учень не повинен наводити будь-які міркування. Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в роботі указана тільки одна літера, якою позначена правильна відповідь.

Друга частина атестаційної роботи може складатися із 4-6 завдань відкритої форми з короткою відповіддю. Наприклад:

Частина друга (завдання 11-16)

Розв'яжіть завдання і подайте до кожного відповідь:

11. Розв'яжіть нерівність $(4x - 1)(x - 3) + x^2 > 6 + 5x(x - 2)$.
12. Скільки розв'язків має рівняння $-5x^2 - 7x = 13$.
13. Знайдіть дев'ятий член геометричної прогресії, якщо $b_8 \cdot b_{10} = 144$.
14. Побудуйте графік функції $y = y = \quad - 1$.
15. У прямокутному трикутнику $ABC \angle C = 90^\circ$. Знайдіть AB , якщо $\angle A = 60^\circ$, $CE \perp AB$, $AE = 8 \text{ см}$.
16. Сторони прямокутника дорівнюють 40 см і 30 см. Знайдіть площу круга, описаного навколо цього прямокутника.

Такі завдання вважаються виконаними правильно, якщо записана правильна відповідь (наприклад: число, вираз, корені рівняння тощо). Усі необхідні обчислення, перетворення тощо учні виконують на чернетках.

Третя частина атестаційної роботи може складатися з 3-4 завдань відкритої форми, для яких учні мають подати розгорнуту відповідь.

Наприклад:

Частина третя (завдання 17 - 20)

Розв'яжіть завдання:

17. Розв'яжіть рівняння $\left(\frac{3}{2a} - \frac{2a}{3}\right) \cdot \left(\frac{1}{2a-3} + \frac{1}{2a+3}\right) = 1 - 5a$.

18. Знайдіть область визначення функції $y = \frac{1}{x^2 + 2x + 1} + \frac{x + 2}{\sqrt{-x^2 + 3x + 4}}$.

19. Вишиванки для хлопчика і дівчинки коштували разом 750 грн. Після того, як вишиванка для хлопчиків подешевшала на 20%, а для дівчаток подорожчала на 20%, вони стали коштувати 660 грн. Знайдіть початкову ціну кожної вишиванки.

20. Довжини сторін трикутника дорівнюють 5 см, 6 см, 10 см. Знайти довжину медіани, проведеної до більшої сторони трикутника.

Завдання третьої частини вважаються виконаними правильно, якщо учень навів розгорнутий запис розв'язування завдання з обґрунтуванням кожного етапу розв'язання та надав правильну відповідь. Правильність виконання завдань третьої частини оцінює вчитель відповідно до критеріїв і схеми оцінювання завдань, з якими учні завчасно ознайомлені.

Для класів з поглибленим вивченням математики пропонується додати **четверту частину роботи**. Її рекомендується скласти із завдань, що відповідають програмі поглибленого вивчення математики. Наприклад:

Частина четверта (завдання 21 - 23)

Розв'яжіть завдання:

21. Розв'яжіть рівняння

$$\sqrt{x+6+2\sqrt{x+5}} + \sqrt{x+6-2\sqrt{x+5}} = 6.$$

22. Знайдіть розв'язки нерівності залежно від значення параметра a
 $(a^2 - 6a + 9)x \leq 3 - a.$

23. Запишіть рівняння кола з центром у точці $O(-1; -2)$, яке дотикається до прямої $4x + 3y + 20 = 0.$

У кожній із частин атестаційної роботи рекомендується поєднати завдання з алгебри і геометрії у орієнтовному відношенні 2 до 1. Також завдання мають охоплювати увесь курс математики 5-9 класу.

Завдання третьої та четвертої частин атестаційної роботи учні виконують на аркушах зі штампом відповідного загальноосвітнього навчального закладу.

Державна підсумкова атестація з математики проводиться протягом 135 хв. для учнів загальноосвітніх класів.

Учні класів з поглибленим вивченням математики виконують атестаційну роботу протягом 180 хвилин.

Для оцінювання письмової роботи необхідно користуватися критеріями оцінювання затвердженими наказом МОН від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти». Систему переведення балів у оцінку обґрунтовують і оприлюднюють.